

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/217/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313214273
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8313214273.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, proti žalovaným: 1./ S. O., nar.: XX.XX.XXXX, bytom F. č. X., XXX XX M., 2./ U. O., nar.: XX.XX.XXXX, bytom F. č. X., XXX XX P., t.č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníčkou: B. E., pracovníčkou E. súdu Q. A., o zaplatenie sumy 16.744,11 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 06.06.2016, č. k. 11C/272/2015-60, v spojení s opravným uznesením zo dňa 19.10.2016, č. k. 11C/272/2015-82 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výrokoch zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením žalovaným v 1.a 2.rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 14.738,19 Eur spolu s úrokom z omeškania zo sumy 14.738,19 Eur vo výške 5 % ročne od 01.10.2013 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a zároveň žalovaným v 1.a 2.rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 763,42 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil citovaným ustanovením § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504, § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“); § 48 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 457, § 458 ods. 1, § 511 ods. 1, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, § 9 ods. 2 písm. f), k), § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy.

3. Súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou

ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

4. Vykonaním dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca a žalovaní v 1. a 2. rade ako dlžníci uzavreli dňa 07.01.2011 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX a na jej základe bol žalovaným poskytnutý medziúver vo výške 15 900,- eur. Žalobca si svoj záväzok riadne splnil a poskytol žalovaným v 1. a 2. rade dohodnutý mimoriadny medziúver. Žalovaní však svoj záväzok riadne a včas neplnili a s jeho plnením sa dostali do omeškania. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, žalobca dňa 09.08.2013 od zmluvy odstúpil a zároveň žiadal o okamžité vrátenie zostatku úveru. Účinnosť odstúpenia od zmluvy nastala ku dňa 30.09.2013. Poukázal na to, že dohoda o odstúpení zaväzuje žalovaných platiť aj úroky za obdobie, ktoré má ešte len nastať v budúcnosti. Teda odstúpením od zmluvy má veriteľ zachované všetky svoje práva, kým spotrebiteľ žiadne. Podľa súdu prvej inštancie odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky spätne ku dňu uzavretia zmluvy, úverová zmluva sa tak od začiatku zrušila, pričom v súlade s § 457 OZ, ak je zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko čo podľa nej dostal. Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je tak povinnosť účastníkov zmluvy si vrátiť všetko čo plnením z takejto zmluvy nadobudli. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že žalovaným boli poskytnuté finančné prostriedky v celkovej výške 16.130,- Eur a že žalovaní v prospech žalobcu uhradili sumu 1.391,81 Eur. Žalobca od úverovej zmluvy platne odstúpil a tak z titulu vydania bezdôvodného obohatenia mu vznikol nárok na zaplatenie sumy 14.738,19 Eur (16.130,- Eur - 1.391,81 Eur). Súd prvej inštancie v tejto časti nárok žalobcu považoval za dôvodný a žalovaných zaviazal na zaplatenie dlžnej sumy 14.738,19 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O príslušenstve pohľadávky rozhodol podľa § 517 Občianskeho zákonníka. Žalobca si žalobou uplatnil nárok na úrok z omeškania počnúc dňom 01.10.2013, t.j. dňom nasledujúcim po účinnosti odstúpenia od zmluvy. Týmto dňom vznikol žalobcovi nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy. Podľa zistenia súdu výška úrokov z omeškania ku dňu 01.10.2013 bola 8,50 % ročne. Nakoľko si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania iba vo výške 5 % ročne, súd prvej inštancie v súlade s jeho návrhom žalovaných zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania v ním požadovanej výške iba zo sumy 14.738,19 Eur od 01.10.2013 do zaplatenia a čo do zvyšku žalobu zamietol.

5. O trovách konania strán rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 2 O.s.p., keď zistil, že podľa výsledku sporu zistil, že žalovaní mali úspech v rozsahu 12 % a žalobca v rozsahu 88 %. Po odpočítaní úspechu žalovaných od úspechu žalobcu (88% - 12%), žalobcovi vznikol nárok na priznanie náhrady trov konania v rozsahu 76 % z ich celkových trov konania. Trovy konania na strane žalobcu pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 1.004,50 Eur. Súd preto žalovaných zaviazal, aby žalobcovi nahradili spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 763,42 Eur (76 % zo sumy 1 004,50 Eur).

6. Proti tomuto rozsudku v spojení s opravným uznesením, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok v tejto časti zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Má za to, že súd prvej inštancie neaplikoval nepríslušný právny predpis. Je toho názoru, že vzťah založený zmluvou o úvere, ako aj nároky z neho vzniknuté pred 1.4.2015 by mali byť posudzované v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka a teda aj poradie započítavania čiastočného plnenia záväzku z úverovej zmluvy je nevyhnutné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Ak by súd prvej inštancie na právny vzťah vzniknutý v dôsledku odstúpenia žalobcu od úverovej zmluvy, musel by (v súlade s právnym poriadkom) súd prvej inštancie aplikovať odstúpenie od úverovej zmluvy ustanovenia Obchodného zákonníka, v zmysle ktorých zmluva nezaniká od počiatku. Žalobca si tiež uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu v spojení s opravným uznesením, a to vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania v zmysle zásad vyjadrených v § 379, § 380 a § 381 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

9. Je potrebné konštatovať, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

10. Ako je zrejmé z obsahu spisu, vo vzťahu medzi stranami konania bola dňa 01.07.2011 uzatvorená zmluva o medziúvere č. XXXXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom medziúver na základe zmluvy o stavebnom sporení, predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 15.900,- Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod č. XXXXXXXXXXXX vo výške cca 9.757,07 Eur. Žalobca listom zo dňa 09.08.2013 od zmluvy odstúpil a zároveň požiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným úver v sume 16.130,- Eur, pričom títo do odstúpenia od zmluvy uhradili sumu 1.391,81 Eur.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom k 01.07.2011, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa § 54 ods. 1, 2 citovaného zákona, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

12. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

13. Súd prvej inštancie správne právne posúdil vec podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a tento postup aj riadne zdôvodnil. V tejto súvislosti sú významné ust. § 52 OZ v spojení s § 54 OZ, z ktorých vyplýva prednostná aplikácia tých noriem práva, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a v tomto zmysle ide aj o posudzovanie zmluvných podmienok. Zmluvnou podmienkou je aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, tzn. či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a práve v tomto smere ust. § 54 ods. 1 OZ predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné, a teda i právne postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Tieto právne predpisy zaručujú prednostnú aplikáciu tých právnych noriem na spotrebiteľský právny vzťah, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, práve za účelom dodržania princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľa v právnom vzťahu s dodávateľom.

14. Ako bolo spomínané, z dôvodu neplnenia povinností plynúcich z takto uzatvorenej zmluvy, žalobca s účinkami k 30.09.2013 od zmluvy odstúpil. Právny inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený inak v Obchodnom zákonníku, ako aj v Občianskom zákonníku. Obchodný zákonník v ust. § 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Tým sa Obchodný zákonník odlišuje od Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti ako už bolo uvádzané je právne významné ust. § 54 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 52 OZ. Odstúpením od uzatvorenej zmluvy zo strany žalobcu sa zmluva v súlade s občianskoprávnou úpravou od začiatku zrušila, na čo súd prvej inštancie správne poukázal a v tejto súvislosti vec aj správne právne posúdil. Zo zrušenej zmluvy tak vzniká žalobcovi právo domáhať sa voči žalovaným vydania bezdôvodného obohatenia podľa zásad upravených v § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka a v tejto súvislosti sú právne závery súdu prvej inštancie správne.

15. Pokiaľ súd prvej inštancie žalobu s ohľadom na uvedené zistenia v prevyšujúcej časti zamietol, postupoval správnym spôsobom. Podobne správne rozhodol súd prvej inštancie aj o trovách konania strán vychádzajúc z vtedy platného ust. § 142 ods. 2 O.s.p. v znení platnom do 30.6.2016. S ohľadom na výsledok konania súd prvej inštancie ustálil, že žalobca dosiahol úspech v rozsahu 88 % a úspech

žalovanej predstavoval 12 %. Po odpočítaní úspechu žalovanej vznikol žalobcovi nárok na úhradu trov konania vo pomere 76 %. Čiastočný úspech vo veci zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania a skúma sa so zreteľom na uplatnený nárok, najmä z aspektu právneho dôvodu žaloby, teda skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo použila pri rozhodovaní vo veci samej. Nárok na čiastočnú náhradu trov konania sa vypočíta tak, že úspech účastníka konania, ktorému vzniká povinnosť na náhradu trov konania sa odčíta od úspechu účastníka, ktorému vzniká právo na náhradu trov a výsledok zakladá pomerný nárok na náhradu trov účelne vynaložených na uplatňovanie práva.

16. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p..

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobca v tomto štádiu konania nemal úspech vo veci a žalovaným v odvolacom konaní trovy nevznikli.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).